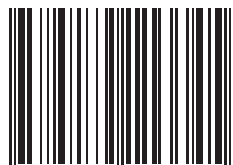

JU-81-07-176-SR-C

Evropska komisija, Generalni direktorat za proširenje,
A2 Jedinica za informisanje i komunikaciju
Adresa: Rue de la Loi 200, B-1049 Brisel
Tel: (+32 2) 295 36 79, Faks: (+32 2) 299 17 77

ISBN 978-92-79-11334-5

9 789279 113345

IPA Instrument za Predpristupnu Pomoć

Novi fokus za pomoć koju EU daje za proširenje

Evropska
komisija

IPA Instrument za
Predpristupnu
Pomoć

**Novi fokus za pomoć koju
EU daje za proširenje**

IPA – Instrument za predpristupnu pomoć Novi fokus za pomoć koju EU daje za proširenje

Ni Evropska komisija ni bilo koja osoba koja deluje u ime Komisije nisu odgovorni za način na koji se mogu iskoristiti sledeće informacije.

Europe Direct je telefonska služba koja pruža odgovore na Vaša pitanja o Evropskoj uniji

Besplatan telefon (*):
00800 6 7 8 9 10 11

(* Neki operateri mobilnih telefona ne omogućavaju pristup 00 800 brojevima ili naplaćuju ove pozive.

Mnogo dodatnih informacija o Evropskoj uniji dostupno je na internetu. Ovim informacijama možete pristupiti putem servera Evropa: <http://europa.eu/>.

Datum katalogizacije možete pronaći na kraju ove publikacije.

ISBN-13 978-92-79-11334-5

Evropska komisija, Generalna direkcija za proširenje, 2008. © Evropske zajednice 2008.
Umnožavanje publikacije je dozvoljeno uz potvrdu izvora.

Štampano na Kosovu*

*pod Rezolucijom 1244 RSBUN

Uvod	4
Šta je IPA?	5
Šta IPA radi?	6
Zašto je IPA stvorena?	7
Kako IPA radi?	8
Hrvatska	9
Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija	10
Turska	11
Albanija	12
Bosna i Hercegovina	13
Kosovo	14
Crna Gora	15
Srbija	16
Podrška za više zemalja	17
Prednosti IPA	18
Više informacija o IPA	19

Proširenje Evropske unije oduvek je bilo dvosmeran proces. Nove države članice stižu koristi od pripadnosti ovoj jedinstvenoj organizaciji – koja je najveći trgovački blok na svetu i najnapredniji poduhvat zajedničkog upravljanja. S druge strane EU je na dobitku širenjem na nove teritorije, prihvatanjem novih kultura i povezivanjem sa novim tržištima.

U poslednje vreme ovaj dvosmerni proces je poprimio nove dimenzije kad je EU počela da integriše zemlje sa svojih istočnih granica koje su se ubrzano menjale. Mnoge države kandidati morale su da sprovedu krupne reforme – ekonomske, političke i društvene – da bi se kvalifikovale za članstvo u EU.

Reforme donose blagodat na domaćem planu, ali često zahtevaju skupa ulaganja i postavljaju kratkoročne izazove pred

zemlje koje ih sprovode na njihovom putu ka pridruživanju. Kao odgovor na tu situaciju, EU je pripremila više različitih oblika pomoći - u novcu i stručnom znanju – za zemlje koje preduzmu taj zadatak.

Od 2007. godine ukupna pomoć EU za zemlje koje sad imaju izgleda za članstvo u EU - Turska i zemlje Zapadnog Balkana - davana je pod jedinstvenim nazivom, kao Instrument za predpristupnu pomoć (IPA). To unosi novi fokus u pomoć EU za proširenje.

Ova brošura nudi kratak prikaz o tome šta je to IPA, zašto je uvedena, na koji način funkcioniše i kako od nje imaju koristi i EU i zemlje koje sada teže da joj se pridruže.

“Suština stvari u procesu proširenja EU je to što političke, ekonomske i institucionalne reforme daju rezultate na terenu, u svakoj zemlji. Zemlje moraju da ispunе svoj zadatak u ovom zahtevnom procesu. Ali one u tome nisu same. EU je spremna da im pomogne svojom političkom podrškom, tehničkim savetima i znatnim finansijskim sredstvima, koji će im pomoći da izvrše te reforme.”

Komesar za proširenje Oli Ren, juna 2007. godine, o finalizaciji strateškog planiranja za pomoć u sklopu IPA

IPA - Instrument za predpristupnu pomoć - je usmereni mehanizam koji je stvorila EU za uspešno davanje pomoći zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj. Potrebe su veoma raznovrsne među zemljama kandidatima - Turskoj, Hrvatskoj i Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji – i zemljama potencijalnim kandidatima - Albaniji, Bosni i Hercegovini, Kosovu, Crnoj Gori i Srbiji.

IPA je osmišljena da precizno zadovolji te potrebe kroz jedinstven ali fleksibilan instrument.

Usmerena je tako da su građani ti koji od nje imaju neposrednu korist. Projekti kojima ona daje pomoć osmišljeni su da dovedu zemlje kandidate i potencijalne kandidate na liniju standarda EU.

IPA je stupila na snagu početkom 2007. godine i treba da obezbedi skoro 11,5 milijardi evra tim zemljama za period od 2007-2013 godine. Izdvajanja za pojedinačne zemlje koja su do sada utvrđena za period od 2007-2012 godine, data su u donjoj tabeli:

EU finansijska pomoć iz IPA za period 2007-2012 godine, u milionima evra							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007–2012
Hrvatska	141.2	146.0	151.2	154.2	157.2	160.4	910.2
Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija	58.5	70.2	81.8	92.3	98.7	105.8	507.3
Turska	497.2	538.7	566.4	653.7	781.9	899.5	3.937.4
Albanija	61.0	70.7	81.2	93.2	95.0	96.9	498.0
Bosna i Hercegovina	62.1	74.8	89.1	106.0	108.1	110.2	550.3
Kosovo	68.3	184.7	106.1	67.3	68.7	70.0	565.1
Crna Gora	31.4	32.6	33.3	34.0	34.7	35.4	201.4
Srbija	189.7	190.9	194.8	198.7	202.7	206.8	1.183.6
Podrška za više zemalja	109.0	135.7	160.0	157.7	160.8	164.2	887.4
UKUPNO	1.218.4	1.444.3	1.463.9	1.557.1	1.707.8	1.849.2	9.240.7

Status: novembar 2008. godine

1 Prema Rezoluciji 1244/99 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija

2 Uredba Saveta (EC) br. 1085/2006 od 17. jula 2006. godine kojom je ustanovljen Instrument za predpristupnu pomoć

IPA pruža različite oblike pomoći zemljama koje preduzimaju političke i ekonomske reforme na svom putu ka članstvu u EU:

- ◇ investicije, ugovore za nabavku ili subvencije;
- ◇ stručnjake država članica za razvoj administrativne saradnje;
- ◇ aktivnosti na podršci zemljama korisnicima;
- ◇ pomoć za realizaciju i upravljanje programima;
- ◇ u izuzetnim slučajevima, budžetsku podršku.

Pomoć je povezana sa poboljšanjem uslova u zemlji korisnici i približavanje uslova života i njihove građane Evropskoj uniji.

Juna 2007. godine Evropska komisija završila je prvi strateški plan za pomoć u sklopu IPA za period 2007-2009 godine. On se zasnivao na specifičnim potrebama svake zemlje i sadržavao je

spisak prioriteta za finansijsku pomoć. Postoji i program za više zemalja koji takođe daje podršku za zajedničke projekte na polju regionalne saradnje, infrastrukture, pravosuđa i unutrašnjih poslova, unutrašnjeg tržišta i trgovine, tržišne privrede, podrške građanskom društvu, obrazovanja, omladine i istraživanja. Strateško planiranje se ažurira svake godine.

“Data pomoć koristiće se u sledećim oblastima: jačanje demokratskih institucija i vladavine zakona uključujući njihovo sprovođenje; unapređenje i zaštita ljudskih prava i osnovnih sloboda i povećanog poštovanja za prava manjina, promovisanje jednakosti rodova i nediskriminacije; reforma javne administracije; ekonomska reforma; razvoj građanskog društva; društvena uključenost; pomirenje, mere za izgradnju poverenja i rekonstrukciju; regionalna i prekogranična saradnja.”

Savet EU za opšte poslove, Brisel, 17. juli 2006. godine

EU daje podršku za projekte bezbednosti pomorskog transporta u Turskoj. Radnici su suočeni sa rizicima na radnom mestu, uz visok stepen zadesnih povreda na radu. Maja 2008. godine pokrenut je projekat za poboljšanje kapaciteta turskih vlasti za zdravstvenu inspekciju i inspekciju bezbednosti na radu u trajanju od 18 meseci, koji je finansiran sa 1.3 miliona evra preko IPA.

IPA je zamišljena da dovede do maksimalnog fokusa, preciznosti i efekta u zadovoljenju stvarnih predpristupnih potreba kroz jedinstven, pojednostavljen okvir.

Ona unosi novi stepen povezanosti i doslednosti u aktivnosti Unije i postiže još bolje rezultate sa raspoloživim resursima.

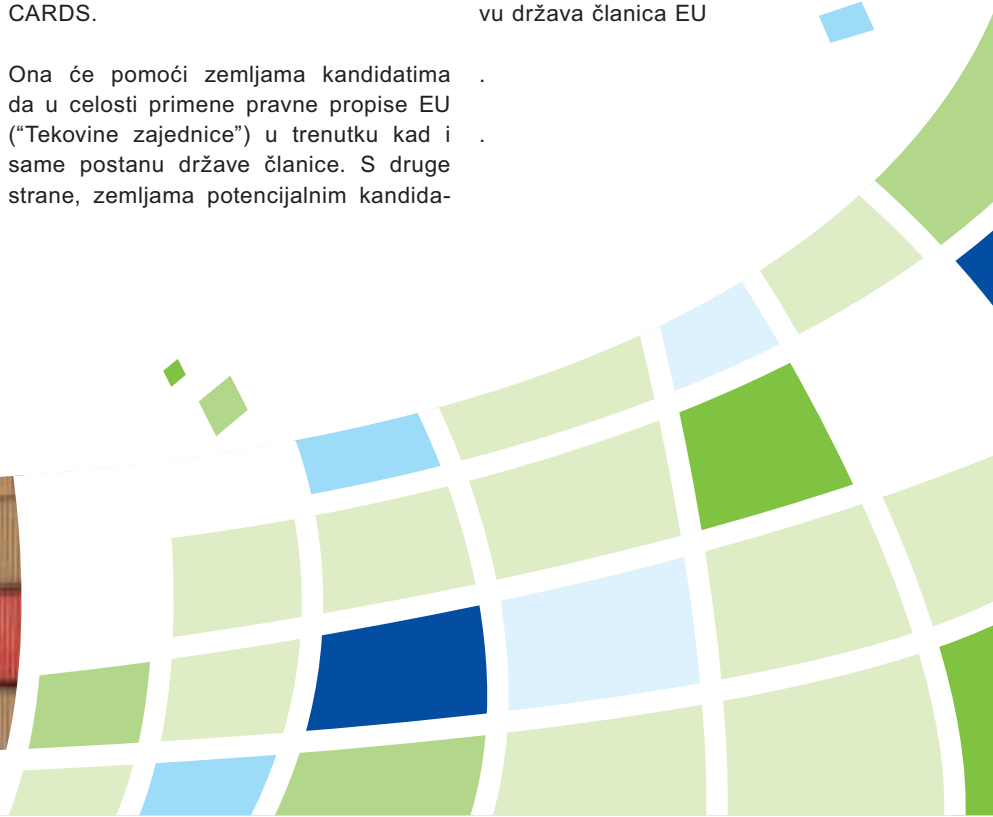
IPA zamenjuje pet prethodnih EU instrumentata za predpristupnu fazu - Phare, ISPA, SAPARD, Program za Tursku i CARDS.

Ona će pomoći zemljama kandidatima da u celosti primene pravne propise EU (“Tekovine zajednice”) u trenutku kad i same postanu države članice. S druge strane, zemljama potencijalnim kandida-

tima pomaže da se postepeno usklađuju sa pravnim propisima EU.

Pored toga, novi instrument zamišljen je da postepeno sve više prenosi upravljanje fondovima EU na administracije u zemljama korisnicima.

Pored podsticanja osećaja sopstvenog doprinosa u predpristupnim projektima, ovim će se još pomoći da se zemlje pripreme za metode upravljanja koje će morati da primene kako se budu približavale korišćenju fondova u svojstvu država članica EU

IPA je zasnovana na potrebama. Zato su njeni prioriteti zasnovani na jasnim procenama. Ključni elementi su Pristupno ili Evropsko partnerstvo koje je EU uvodila za svaku od zemalja korisnica, Komisijin plan strategije za proširenje i godišnji izveštaji za svaku od zemalja.

Kriterijumima za izdvajanje sredstava vodi se računa o kapacitetima svake zemlje da koriste fondove i da upravljaju njima kao i o njihovom poštovanju uslova za pristupanje. Ukoliko uslovi ne budu ispunjeni može se primeniti klauzula o suspenziji. Na taj način, IPA čini vezu između političkog okvira za proširenje i budžetskih procesa EU.

IPA ima pet komponenti. Dve od njih - izgradnja opšteg kapaciteta i prekogranična saradnja - dostupne su svim zemljama korisnicama. Ostale tri komponente - regionalni razvoj, razvoj ljudskih resursa, i seoski razvoj - dostupne su samo zemljama kandidatima. Pošto ta tri dela IPA konkretno vrše pripremu za upravljanje strukturnim fondovima EU i podrškom za poljoprivredu, za njih su neophodni do-

bro razvijeni administrativni kapaciteti i strukture.

Finansiranje se vrši u skladu sa kontinuiranim višegodišnjim indikativnim finansijskim okvirom na tri godine, povezanim sa okvirom politike proširenja. Time se daju informacije o namerama Komisije prema zemljama i prema komponentama.

Na toj osnovi, dalje se pripremaju dokumenta za višegodišnje indikativno planiranje za svaku pojedinačnu zemlju (i dodatno još jedan za program za više zemalja). Dokumenta sadrže Komisijine specifične ciljeve i izbore za davanje predpristupne pomoći, a ažuriraju se i revidiraju svake godine.

Ko može da učestvuje?

Učešće za sklapanje ugovora za nabavku ili dodelu bespovratnih sredstava otvoreno je za sve državljane država članica, pravna lica osnovana u državama članicama EU ili Evropskog ekonomskog područja (EEA), zemlje koje su korisnice IPA ili Instrumenta evropskog susedstva i partnerstva kao i za međunaordne organizacije.

Pored navedenog, IPA deluje kao katalizator za privlačenje novih domaćih i inostranih ulaganja, uključujući finansiranje razvoja od strane Evropske investicione banke u vrednosti od 25 miliona evra za mala preduzeća i privatna domaćinstva za seoske i stambene pozajmice u Jugoistočnoj Evropi. "Te aktivnosti su u potpunom skladu sa Instrumentom za predpristupnu pomoć EU usmerenu na privlačenje investitora u taj region."

Evropska investiciona banka, novembar 2007. godine.

Za Hrvatsku, strategija za predpristupnu pomoć skoncentrisana je na izgradnju institucija, prekograničnu saradnju i pripreme za sprovođenje zajedničke poljoprivredne i kohezivne politike EU.

Decembra 2007. godine Evropska komisija odobrila je ulaganje u vrednosti od 180,7 miliona evra kroz četiri programa za Hrvatsku, za regionalnu konkurentnost, transport, zaštitu okoline i razvoj ljudskih resursa.

Februara 2008. godine, Komisija je odobrila 76 miliona evra za IPA Program seoskog razvoja u Hrvatskoj. To će doprineti uspešnoj modernizaciji sektora poljoprivrede, uključujući prerađivačku industriju. Program vrši ciljana ulaganja i u isto vreme podstiče poboljšanja u oblastima povezanim sa propisima EU - pre svega u pogledu standarda za ispravnost hrane, veterinu, fitosanitarnu zaštitu, zaštitu okoline i druge oblasti.

Time se ide dalje od pomoći za održiv razvoj seoskog područja. Pružiće se pomoć da zemlja stekne stručnost koja joj je potrebna - i koju će EU da zahteva od nje - kada bude postala jedna od njenih država članica.

Ribarstvo je veoma važno za Hrvatsku i bilo je jedna od tačaka na dnevnom redu u razgovorima u pregovorima o pristupanju. EU pomaže tom sektoru postavljanjem novih pristaništa i jačanjem kapaciteta u zemlji za ribarsku inspekciju. Za tu pomoć određeno je 12 miliona evra, kao deo obaveza na strani EU da poveća podršku tom sektoru u cilju njegovog približavanja pravnim propisima EU.

Programi širokog dijapazona iz IPA aktivnosti za Bivšu Jugoslovensku Republiku Makedoniju obuhvataju reformu javne administracije, pravosuđa i policije, poboljšanje lokalne infrastrukture, pomažu da zemlja usvoji i sprovodi pravne propise i standarde EU i priprema je za sprovođenje kohezivne i politike seoskog razvoja EU.

U okviru nacionalnog programa za 2007. godinu biće dato 9 miliona evra kao pomoć za reformu policije na centralnom i lokalnom nivou. Struktura za pripremu projekata, vredna 3 miliona evra, pomoćiće u brzom sprovođenju projekata i u pripremi budućih IPA programa.

Decembra 2007. godine Evropska komisija odobrila je 19 miliona evra za IPA Program seoskog razvoja u zemlji kao pomoć za uspešnu modernizaciju sektora poljoprivrede.

Istog meseca, Komisija je odobrila programe vredne 56,8 miliona evra za regionalni razvoj (uključujući transport i zaštitu okoline) i za razvoj ljudskih resursa u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji

Prvi IPA projekat pokrenut u Bivšoj Jugoslovenskoj Republici Makedoniji bio je pružanje pomoći za razvoj policije - čime je iskazan značaj koji EU pridaje reformi policije u zemlji. Taj projekat, zajedno sa kontinuiranim savetima centralnom, regionalnom i lokalnom nivou i Ministarstvu unutrašnjih poslova, je najnovija faza dugotrajne podrške za reformu pravosuđa i unutrašnjih poslova. Jedan skoriji projekat obezbedio je nove komunikacije za policiju tako što su dobijene nove radio stanice.

IPA pomoć Turskoj obuhvata podršku za institucije -službama u pravosuđu, organima reda i ključnim delovima javne administracije – na koje se neposredno odnose političke reforme, i dalju podršku razvoju građanskog društva. To obuhvata i podršku za usvajanje i sprovođenje pravnih propisa EU kojima će se pripremiti sposobnost Turske da preuzme obaveze koje proističu iz članstva. Drugi važan aspekt je promovisanje dijaloga između EU i turskog građanskog društva.

Pomoć EU znači pomaganje da se zemlja pripremi za učešće u kohezivnoj politici EU i njenim instrumentima za seoski razvoj. U tom kontekstu Komisija je usvojila četiri višegodišnja programa sa ukupnom pomoći vrednom 682,7 miliona evra za period 2007-2009 za razvoj regionalne konkurentnosti, zaštite okoline, transporta i ljudskih resursa u Turskoj.

Pored toga, Komisija je usvojila i višegodišnji IPA program seoskog razvoja za Tursku sa pomoći koja je iznosila 159 miliona evra od 2007. do 2009. godine, koja treba da doprinese modernizaciji sektora poljoprivrede i da podstakne usklađivanje sa pravnim propisima EU o standardima za ispravnost hrane, veterinu, fitosanitarnu zaštitu i o drugim standardima.

“Najvažnije je da se ljudi iz EU i Turske bolje upoznaju. Moramo da dalje podržimo istinski dijalog građanskog društva između poslovne zajednice, radničkih sindikata, kulturnih organizacija, univerziteta, istraživačkih instituta i nevladinog sektora.”

Predsednik Evropske komisije Žoze Manuel Barozo, u obraćanju turskoj Velikoj nacionalnoj Skupštini u Ankaru, 10. aprila 2008. godine

Jedan projekat koji je finansirala EU podržava napore Turske da ukine dečiji rad do 2011. godine. Taj projekat je obezbedio obrazovanje, rehabilitaciju i prateće usluge za oko 3.000 dece i njihove porodice. Više od 2.000 dece je upisano u škole a deo troškova za njihovo obrazovanje pokriven je iz budžeta ovog projekta.

Oblasti kojima EU kroz svoju pomoć Albaniji posvećuje glavnu pažnju obuhvataju ekonomski i društveni razvoj i demokratsku stabilizaciju. IPA će se postarati da projekti na izgradnji institucija budu nastavljeni, u cilju povećanja uspešnosti u radu albanskih izvršnih i zakonodavnih tela. Podršku će dobiti i obezbeđenje pravne sigurnosti vlasništva i poboljšanje sprovođenja vladavine prava.

IPA fondovi će promovisati društvenu i ekonomsku uključenost manjina i socijalno ugroženih grupa, projekte borbe protiv korupcije i razvoja građanskog društva, što će doprineti demokratskoj stabiliza-

ciji. Drugi sektori koji su dobili podršku su transport, zaštita okoline kao i seoski i regionalni razvoj.

Na kraju, finansiranje iz IPA osnažiće prekograničnu saradnju Albanije sa Grčkom, Crnom Gorom i Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom, kao i učešće Albanije u transnacionalnom programu "Jugoistočna Evropa" koji promovise bolju integraciju u regionu.

EU je finansirala izgradnju novog suda u Vlori, u Albaniji. Demokratija i vladavina prava u zemlji biće dodatno ojačane kroz IPA projekat vredan 4.5 miliona evra u trajanju od 30 meseci, koji je pokrenut maja 2008. godine kao pomoć nezavisnom i nepristrasnom modernom sistemu pravosuđa.

Jačanje administrativnih kapaciteta i podrška domaćim naporima na izgradnji demokratskih institucija su neki od glavnih ciljeva za IPA u Bosni i Hercegovini, što treba da joj pomogne da postane demokratskija, uspešnija i funkcionalnija država. Podrška će biti data još za razvoj lokalne demokratije i za razvoj građanskog društva što će, između ostalog, doprineti borbi protiv korupcije.

Drugi prioriteti tog programa su pomoć pravosuđu, ljudskim pravima, društvenoj uključenosti i zaštiti manjina, povratnika i socijalno ugroženih grupa. Finansijska podrška biće data i za ekonomski

razvoj i otvaranja novih radnih mesta, prilagođavanje obrazovnog sistema potrebama tržišta rada i reformi sistema javnog zdravlja.

IPA će podržati prekograničnu saradnju sa Hrvatskom, Crnom Gorom i Srbijom, kao i sa Italijom preko IPA Jadranskog programa.

EU takođe finansira i obrazovnu reformu, u cilju poboljšanja veza sa tržištem rada i usavršavanja ustanova. Osnovna škola u Hadžićima - Binježevu bila je oronula ali je EU finansirala njenu rehabilitaciju - uključujući uvođenje grejanja i osposobljavanje učionica do uslova za normalan rad. Sada 80 dece koja pohađaju školu mogu da uživaju u primerenim uslovima za učenje.

Na Kosovu, pomoć EU biće usmerena na razvoj stabilnog, modernog, demokratskog i multi-etničkog društva zasnovanog na poštovanju ljudskih prava, vladavini zakona i interesima svih zajednica.

Jačanje vladavine zakona jedan je od prioriteta IPA programa za Kosovo, pored pomoći za povratak, reintegraciju i održavanje kulturne baštine. Drugi prioriteti su izgradnja takvog ekonomskog okruženja za sve kosovske zajednice koje će im pomoći da stanu na svoje noge, putne infrastrukture, podrška za lokalnu vlast, obrazovanje, energija, ispravnost hrane i veterinarske usluge, i javne nabavke.

U 2008. godini IPA je počela da daje stipendije EU u cilju jačanja profesionalnih kapaciteta kosovskih javnih službi time što je omogućila univerzitetsko obrazovanje u državama članicama EU.

Dečak drži u rukama brošuru 'Dođite u Evropu' prilikom terenske posete predstavnika EU u kampanji podsticanja lokalne zainteresovanosti za proces integracije u Klini 18. maja 2008.

IPA će nadopuniti 50 miliona evra koje je EU potrošila na rehabilitaciju transportne infrastrukture na Kosovu od 1999. godine - uključujući novi most na auto-putu Priština - Skoplje.

Izazovi sa kojima se IPA susreće kod pomaganja Crnoj Gori obuhvataju nastavak reformi u pravosuđu i javnoj administraciji i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Projekti će podržati policiju u borbi protiv terorizma, droga i trgovine ljudima i pomoći će organima vlasti da za žrtve obezbede odgovarajuću pomoć.

Pored toga, IPA će finansirati projekte u oblasti unutrašnjeg tržišta, carine, konkurencije, zaštite čovekove okoline, energije, poljoprivrede i veterine, i fitosanitarne kontrole. Planovi sadrže još i jačanje konkurentnosti crnogorske privrede i poboljšanje poslovnog okruženja. Projekti će težiti konsolidovanju makro-ekonomske situacije, prestrukturiranju preduzeća, unapređenju teh-

nologije i obrazovanja i stručnih obuka, i poboljšanju infrastrukture u transportu, energetici i zaštiti čovekove okoline.

Ključne ekonomske oblasti obuhvataju dejstvo procene; otpadne vode, čvrst otpad i zagađenje vazduha. Transport će imati koristi u smislu razvoja poslovne politike, zakonskih propisa i institucionalnog kapaciteta, naročito u avijaciji.

Crna Gora još učestvuje u prekograničnoj saradnji u ekološkim i pomorskim pitanjima sa Italijom, Slovenijom i Grčkom, i sa Srbijom, Hrvatskom, Bosnom i Hercegovinom i Albanijom.

Kako to pokazuje gradić Perast, Crna Gora je turistički raj, što je jedan od glavnih stubova privrede. EU je pomogla da se stvori zakonsko okruženje za uspostavljanje partnerstva javnog sa privatnim u ovom sektoru. Ali IPA će pomoći i u razgraničenju institucionalnih nadležnosti za turizam i zaštitu čovekove okoline i u reformi državne statističke službe tako da se lakše mogu uočiti efekti ključnih industrija.

Nakon što su Srbija i Evropska komisija potpisale aprila 2008. finansijski sporazum o IPA programu za 2007. godinu, može se početi sa konkretnim IPA projektima u Srbiji.

Pomoć EU ima za cilj da pruži podršku Srbiji u sprovođenju neophodnih reformi potrebnih na njenom putu ka EU. Projekti su između ostalog usmereni na podršku razvoju državnih institucija i javne administracije, borbi protiv korupcije, ujednačenom regionalnom razvoju i podsticanju saradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju. Ostali projekti sadrže podršku za interno raseljena lica i izbeglice i za uspostavljanje Kancelarije Zaštitnika građana.

Njihov cilj je takođe smanjiti zagađenje i poboljšati bezbednost plovidbe Dunavom.

Izdvojeno je ukupno 165 miliona evra za 37 projekata u toku 2007. godine. Jedan od njih, vredan 21 miliona evra, bavi se regionalnim društveno-ekonomskim razvojem.

Srbija će još da učestvuje u prekograničnim programima u kojima su uključene Bugarska, Rumunija, Mađarska i zemlje Zapadnog Balkana.

Razvoj poljoprivrede u Srbiji - i kapaciteta njenog ministarstva za poljoprivredu - jedan je od prioriteta EU. Stručnjaci iz oblasti Rioha u Španiji pomažu srpskim vinogradarima da poboljšaju svoj kvalitet i konkurentnost i pomažu državnim organima da pojednostave pravila za proizvođače i potrošače u skladu sa pravnim propisima EU.

Program za više korisnica podržava aktivnosti koje unapređuju regionalnu saradnju između zemalja kandidata i zemalja potencijalnih kandidata. On je usmeren na zajedničke interese i potrebe, dok je ukupni cilj jačanje kohezije i unapređenje ekonomskog položaja regiona. Ovaj program dopunjuje aktivnosti preduzete u sklopu nacionalnih IPA programa.

Oko 880 miliona evra izdvaja se kroz IPA program za više korisnica za podršku naporima da se pristupi EU. Neke od aktivnosti koje će dobiti podršku su:

- ◇ zajedničke intervencije sa međunarodnim finansijskim institucijama u cilju zadovoljenja potreba za ekonomskim i društvenim razvojem;
- ◇ reformisanje akademskih institucija i pomoć u razmeni studenata i akademskog osoblja preko programa Tempus i Erasmus;
- ◇ jačanje administrativnih kapaciteta i

podrška za usklađivanje nacionalnih tela i zakona sa komunitarnim pravom EU;

- ◇ podrška za dijalog sa građanskim društvom i njegov razvoj;
- ◇ administrativna i pravosudna reforma i borba protiv organizovanog kriminala i korupcije;
- ◇ uspostavljanje regionalne strategije za smanjenje rizika od prirodnih katastrofa u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj.

Programi za više korisnica jačaju multilateralno iskustvo zemalja korisnica i podstiču njihove dobrosusedske odnose, što je preduslov za članstvo u EU. Time se još promovišu razvoj i stabilnost u celom regionu, od čega imaju koristi i sve države članice EU.

Pomoć koju je dala EU u stvaranju regionalne strategije za smanjenje rizika od prirodnih katastrofa u zemljama Zapadnog Balkana i Turskoj pomoćiće u reagovanju na prirodne katastrofe kao što su požari, poplave i zemljotresi i obezbediće bolju koordinaciju za suočavanje sa posledicama tih nesreća.

Instrument za predpristupnu pomoć je mnogo više od ostvarenog većeg efekta od ulaganja EU za pomoć zemljama na njihovom putu ka članstvu.

Administrativno, IPA nudi Evropskoj uniji povezani okvir za upravljanje i postepenu decentralizaciju ili upravljanje koje se delegira zemljama korisnicama. Pored toga, ona omogućava fleksibilnost u primeni pomoći.

IPA uspostavlja snažnu vezu između budžetskog i političkog aspekta proširenja. Ona jasno stavlja na znanje zemljama korisnicama šta mogu da očekuju u smislu pomoći, pod uslovom da ispune uslove za njeno dobijanje. Na taj način IPA dodatno osnažuje smernice koje EU daje zemljama kandidatima i zemljama potencijalnim kandidatima o

prioritetima koje treba da slede.

Ali pre svega, IPA pomaže da te zemlje, koje nisu samo njeni susedi već i moguće buduće članice EU, ostvare standarde i vrednosti na kojima je izgrađena EU. Na taj način IPA je prava investicija u budućnost – za zemlje korisnice, ali i za samu EU. Ona unosi nov fokus u pomoć za proširenje EU.

“EU nastavlja da podržava reforme koje se preko IPA vrše u Jugoistočnoj Evropi i za njen razvoj. U proseku, godišnja izdavanja za zemlje Zapadnog Balkana u periodu 2007–2011 biće 800 miliona evra. To je daleko najviši iznos po glavi stanovnika koji je Komisija dala za neki region na svetu.”

Oli Ren, Konferencija o razvoju građanskog društva u Jugoistočnoj Evropi, Brisels, 17. april 2008.

GD za proširenje daje širok dijapazon informacija o IPA, svim aspektima procesa proširenja i zemljama koje su uključene u taj proces kao kandidati i potencijalni kandidati za članstvo u EU. Videti http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm

Najvažniji tekstovi koji se odnose na IPA obuhvataju:

- ◇ Uredbu Saveta (EC) br. 1085/2006 od 17. jula 2006. kojom je uspostavljen Instrument za predpristupnu pomoć (IPA) [Službeni glasnik L 210 od 31.7.2006.].
- ◇ Odluku 2007/766/EC od 14. novembra 2007. kojom je utvrđen spisak regiona i oblasti koje ispunjavaju uslove za finansiranje u sklopu Komponente prekogranične saradnje iz Instrumenta za predpristupnu pomoć u svrhu prekogranične saradnje između država članica i zemalja korisnica za period od 2007. do 2013. [Službeni glasnik L 310 od 28.11.2007].
- ◇ Uredba Komisije (EC) br. 718/2007 od 12. juna 2007. za primenu Uredbe Saveta (EC) br. 1085/2006 kojom je uspostavljen instrument za predpristupnu pomoć (IPA) [Službeni glasnik L 170 od 29.6.2007].
- ◇ Komunikacija Komisije upućena Savetu i Evropskom Parlamentu - Instrument za predpristupnu pomoć (IPA) – Višegodišnji indikativni finansijski okvir za period 2010-2012 [COM(2008) 705].

Evropska komisija – Generalni direktorat za proširenje
IPA Instrument za predpristupnu pomoć – Novi fokus
za pomoć koju EU daje za proširenje
Luksemburg: Kancelarija za zvanične publikacije Evropskih zajednica
2009 – 20 st – 14.8 x 21 cm

ISBN-13 978-92-79-11334-5

Kako nabaviti publikacije EU

Publikacije možete kupiti putem:

- Knjižare EU (<http://bookshop.europa.eu>);

Besplatne publikacije možete nabaviti putem:

- Knjižare EU (<http://bookshop.europa.eu>);
- predstavništava Evropske komisije.

Kancelarija za vezu Evropske komisije na Kosovu, ul. Kosovo 1, poštanski fah
331, Priština, Kosovo, Tel: +381 38 5131 200, Faks: +381 38 5131 305, Inter-
net stranica: www.delprn.ec.europa.eu, El. pošta: ec-liaison-office-kosovo@ec.europa.eu